

KURS 7

Fasit

For lærere. Ikke del fasiten med elevene før øktene er gjennomført.

Økt 1: hva husket dere?

Gruppe A leste et ferdig KI-svar. Gruppe B skrev selv ut fra stikkord fra leksikonet. Begge tekstene har de samme tolv faktaene.

Nr	Fakta
1	Bjørnen går i hi i oktober eller november.
2	Den kommer ut i april eller mai.
3	Når den kommer ut, avhenger av temperaturen.
4	Hiet ligger ofte i en gammel maurtue, i jorda eller i en steinrøys.
5	Den er ikke i ekte dvale, og sover ikke dypt.
6	Den lever av fett på kroppen.
7	Kroppstemperaturen synker med 4 til 5 grader.
8	Ungene fødes i hiet, mellom desember og februar.
9	Nyfødde unger veier 0,3 til 0,6 kilo.
10	Det er sjelden mer enn to eller tre unger.
11	Ungene veier omtrent 4 kilo når de går ut av hiet.
12	I 2025 ble det funnet 185 brunbjørner i Norge.

Hva vi venter: gruppe B husker ofte mer, fordi de måtte tenke gjennom stoffet og formulere det selv. Det er ikke sikkert det skjer i en enkelt klasse. Gruppene er små, og noen elever kan mye om bjørn fra før. Blir resultatet likt eller omvendt, er det et godt utgangspunkt for diskusjonen: hva annet kan ha påvirket resultatet?

Hva forskningen sier: i et forsøk med nesten 1000 elever i videregående skole i Tyrkia fikk noen elever øve på matematikk med en vanlig chatbot. De gjorde det mye bedre mens de øvde, men 17 prosent dårligere enn kontrollgruppen på prøven uten hjelpemidler. Elevene som fikk en chatbot som bare ga hint, gjorde det omtrent like godt som kontrollgruppen (Bastani m.fl., PNAS, 2025).

Økt 2: rollene

Forslagene er ikke de eneste riktige. Det viktige er at elevene begrunner valget med hva læreren vil se.

Kort	Forslag	Hvorfor
1 Gloseprøve	1	Å huske er selve målet.
2 Brøk hjemme	1 eller 2	Målet passer rolle 1, men hjemme kan ingen sikre at KI ikke brukes. Vil læreren ha rolle 1, må oppgaven gjøres i timen.
3 Presentasjon om vulkaner	2	Du må forstå stoffet når du står foran klassen.
4 Faktatekst om fotosyntese	3	Du må kunne forklare hva du endret og hvorfor.
5 Novelle	1 eller 2	Det er din stemme som vurderes.
6 Muntlig høring	1	Du svarer der og da.
7 E-post på engelsk	2	Retter KI feilene, lærer du ikke av dem.
8 Argumenterende tekst	3	KI gir motargumenter, svarene er dine.

Kort	Forslag	Hvorfor
9 Plakat	2	Skissene og plakaten lager du selv.
10 Tall fra SSB	3 eller 4	Tolkningen og kontrollen er din.
11 Spill	4	KI-bruk er en del av oppgaven.
12 Chatbot for biblioteket	5	Oppgaven handler om å utforske KI.

Kort 2 er det viktigste å diskutere: rolle 1 krever at KI ikke er mulig å bruke. En regel på oppgavearket er ikke nok.

KI-erklæringen for casekortet:

Felt	Svar
Oppgave	Faktext om vulkaner
Rolle	3, veileder
Hva brukte du KI til?	En plan med fem punkter før skrivingen. Tilbakemelding på språket til slutt.
Hva beholdt du?	Tre av punktene i planen. To kommaretteringer.
Hva endret eller forkastet du, og hvorfor?	To punkter i planen. Forslaget til innledning, fordi det var kjedeligere enn hennes eget. Ett årstall som var feil.
Hva sjekket du, og hvordan?	Årstallet, i leksikonet.
Hva gjorde du selv?	Ett eget punkt i planen, og hele teksten.

Økt 3: dilemmakortene

Kort	Forslag
1 Oversetter leksen	Hopper over
2 Tre ting å gjøre bedre	Hjelper
3 Quizspørsmål før prøven	Hjelper
4 KI skriver novellen	Hopper over
5 Hint på matteoppgaven	Hjelper
6 Svaret på matteoppgaven	Hopper over
7 «Ingen KI», men andre bruker det	Hopper over
8 Fem kilder som ikke sjekkes	Kommer an på
9 Enklere forklaring av fotosyntese	Hjelper
10 Sammendrag av bok du ikke har lest	Hopper over
11 Retter alle skrivefeil	Kommer an på
12 Plan for presentasjon	Kommer an på

Godta andre plasseringer når gruppen begrunner dem. Mønsteret elevene bør se: KI hjelper når du fortsatt gjør tenkingen oppgaven skal lære deg. KI hopper over læringen når den gjør nettopp den delen.

Kort 3 bygger på at det å hente fram det du har lest, gir bedre læring enn å lese på nytt. En gjennomgang av 222 studier i klasserom fant en klar effekt av slike øvingsprøver (Yang m.fl., Psychological Bulletin, 2021).